

Univerza v Mariboru
Univerzitetna knjižnica Maribor

Univerzitetna knjižnica Maribor

ZBIRKA MODELOV ORGANOV ČLOVEŠKEGA TELESA

Katalog

2. dopolnjena izdaja

Besedilo: Boža Janžekovič

Fotografije: Sašo Logar

Računalniška obdelava: Aleš Pipan

Jezikovni pregled: Silva Belšak

UM, Univerzitetna knjižnica Maribor

2022

Uvod

V katalogu Zbirke modelov organov človeškega telesa je opisanih in s fotografijami predstavljenih štiriindvajset modelov organov človeškega telesa. Pri vseh opisih je dodana tudi povezava do COBISS-ovih bibliografskih zapisov in podatkov o lokacijah modelov. Zbirka je namenjena študiju anatomije človeka in se nahaja v študijski sobi dr. Zore Janžekovič v drugem nadstropju UKM-a. Modele je izdelal vodilni svetovi proizvajalec učnih pripomočkov 3B Scientific iz Hannovra. Večina modelov je sestavljena iz manjših anatomskih struktur, ki jih je možno razstaviti in ponovno sestaviti. Modele je možno uporabljati le v sobi Otmarja Reiserja (izjemoma drugje, vedno pa v dogovoru z nadzornikom čitalnice). Namenjeni so čitalniški izposoji, zato izposoja na dom ni mogoča. Modeli v študijski sobi dr. Zore Janžekovič so urejeni po tekoči številki (signaturi).

Boža Janžekovič

Maribor, 4. 10. 2022

Uvod k drugi, dopolnjeni izdaji

Katalog modelov organov človeškega telesa je dopolnjen s šestimi novimi modeli. V tej izdaji je opisanih in s fotografijami predstavljenih triintrideset modelov organov, ki so zbrani v Zbirko modelov organov človeškega telesa. Vsi opisi modelov organov so dopolnjeni s povezavami do vsebin v *Encyclopediā Britannica* in *Wikipedia*. Za popestritev študija in preverjanje pridobljenega znanja smo dodali povezave do interaktivnih preverjanj znanja in kvizov.

Boža Janžekovič

Maribor, 8. 3. 2023

ŽELODEC (*gaster*)

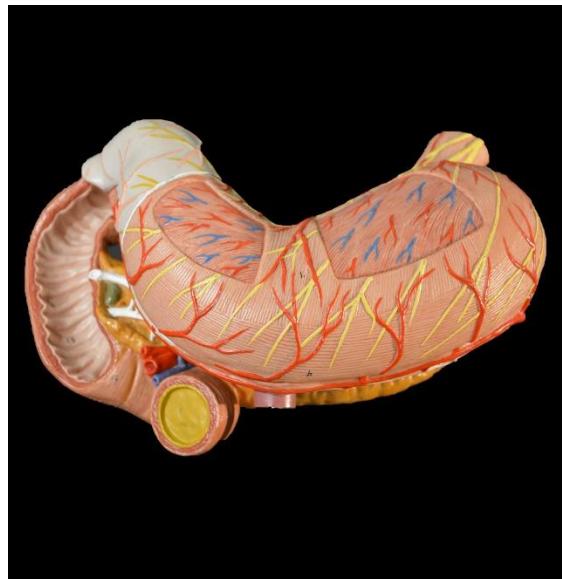
Model je v naravni velikosti in iz treh delov; vidne so žile, plasti in notranja nagubanost.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

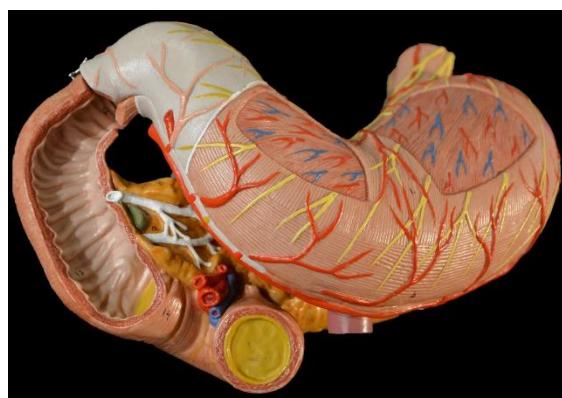
[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

SRCE (*cor*)

Model je približno dvakrat povečana naravna velikost in ni razstavljen; posamezni deli se odpirajo, da je vidna notranja zgradba srčne mišice in srčne zaklopke. Dostopna sta dva modela.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

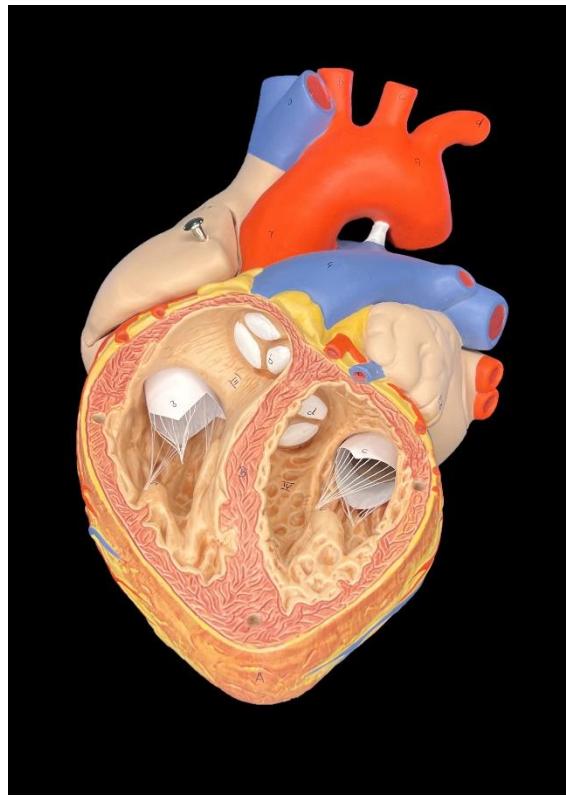
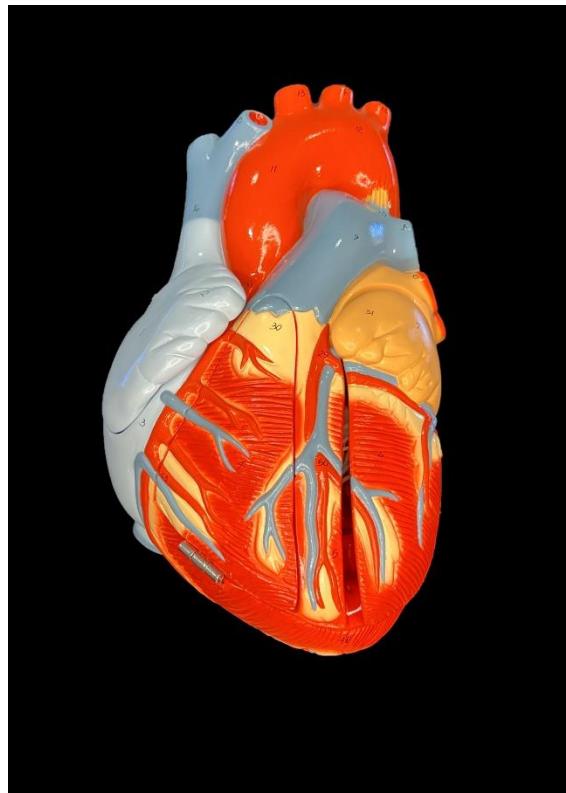
[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

MOŽGANI Z ARTERIJAMI (*cerebellum*)

Model je sestavljen iz prečnega prereza glave (spodnje polovice), celotnih možganov v naravni velikosti in je iz osmih delov; vidne so lobanjske kosti, sinusi, spodnji obrazni deli in vsi deli možganov. Imamo dva modela.

[COBISS+](#)

[Wikipedija 1](#)

[Wikipedija 2](#)

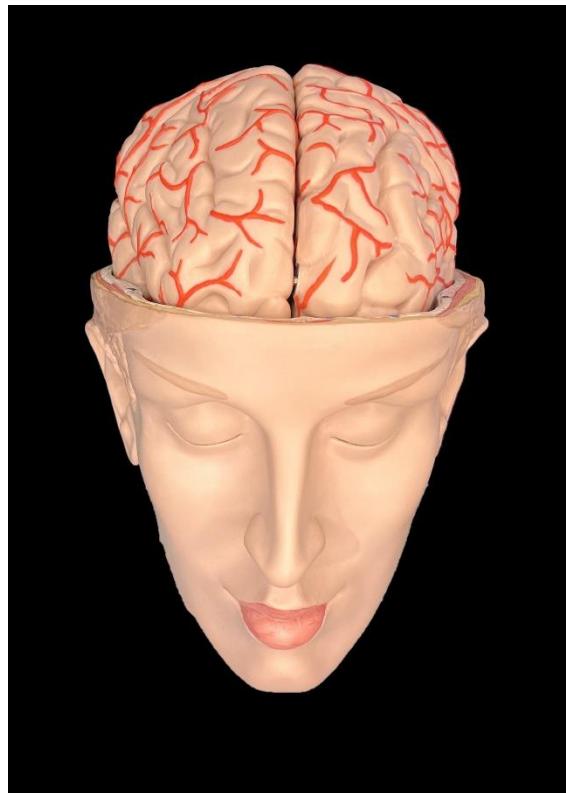
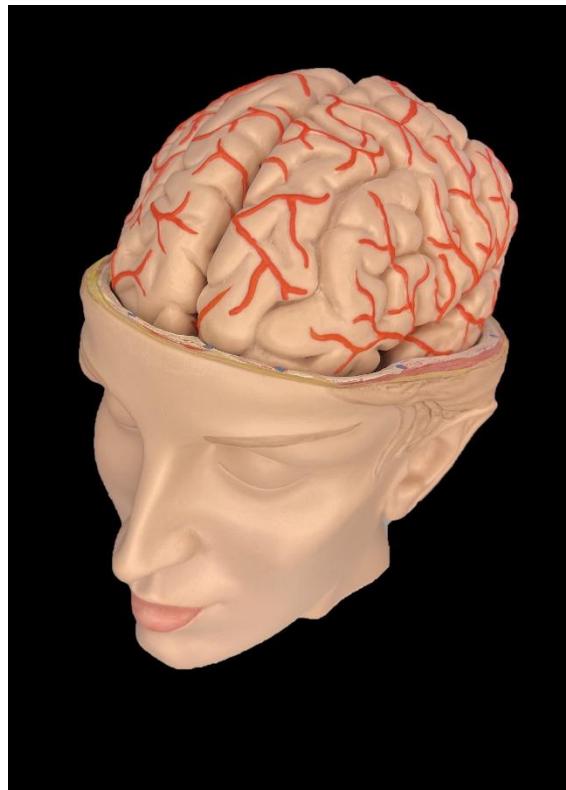
[Encyclopedia Britannica 1](#)

[Encyclopedia Britannica 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

SRCE (*cor*)

Model je v pomanjšani velikosti glede na naravno velikost srca in je sestavljen iz dveh delov. Celoten model je na podstavku.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

LOBANJA ZARODKA (*cranium*)

Velikost modela je 14 x 9 x 9 cm; vidna je mečava.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica 1](#)

[Encyclopedia Britannica 2](#)

JETRA Z ŽOLČNIKOM (*hepar in vesica biliaris*)

Na modelu sta vidna: trebušna slinavka in dvanajstnik. Model je v dvodimenzionalnem reliefu.

[COBISS+](#)

[Wikipedija 1](#)

[Wikipedija 2](#)

[Wikipedija 3](#)

[Encyclopædia Britannica 1](#)

[Encyclopædia Britannica 2](#)

[Encyclopædia Britannica 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

JETRA (*hepar*)

Model je v enem delu na podstavku; vidni so režnji jeter in površinske strukture.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

OKO V OČESNI VOTLINI (*bulbus oculi* in *regio orbitalis*)

Model je povečan glede na naravno velikost in je sestavljen iz treh delov; vidne so očesne strukture z živcem, mišicami in kostmi lobanje.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

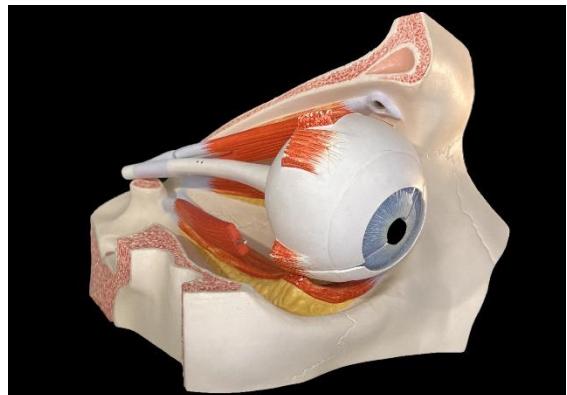
[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

OKO (*bulbus oculi*)

Oko in očesni aparat sta v približno petkrat povečani velikosti, model je iz enajstih delov; vidne so solzne žleze in mišice. V zbirki sta dva modela.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

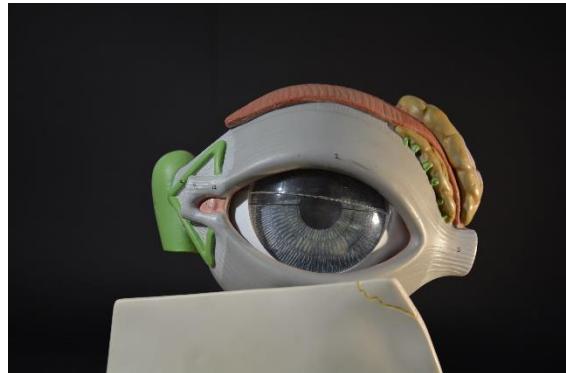
[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

MOŽGANI (*cerebellum*)

Ime modela je Možgani, in sicer funkcionalni, saj so barvno označeni predeli možganov, to je regionalno in funkcionalno, kjer se dogajajo različni procesi. Model je iz osmih delov.

[COBISS+](#)

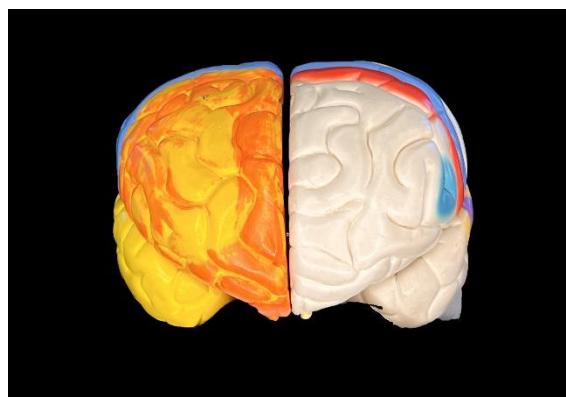
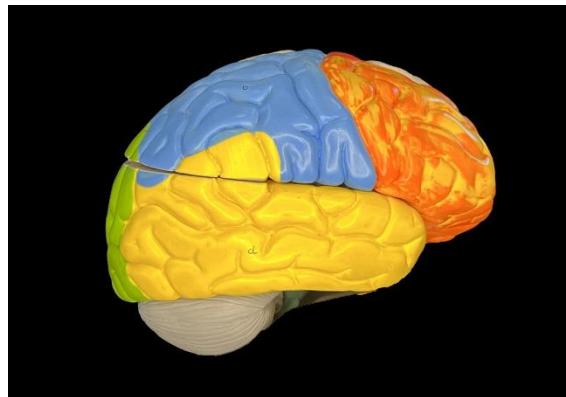
[Wikipedija](#)

[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

LOBANJA (*cranium*)

Model lobanje, ki je prečno in vzdolžno prerezana, je iz štirih delov.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz](#)

PREREZ GLAVE (*caput*)

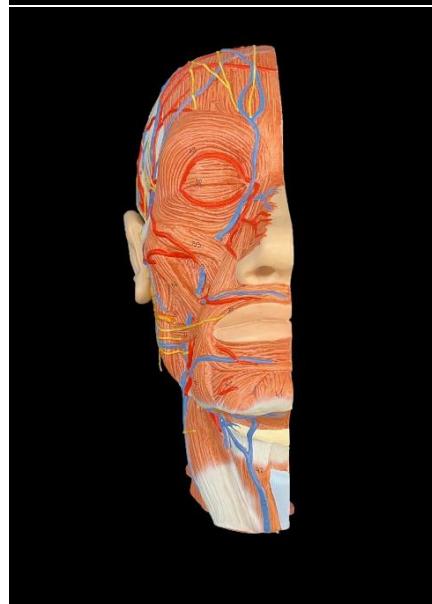
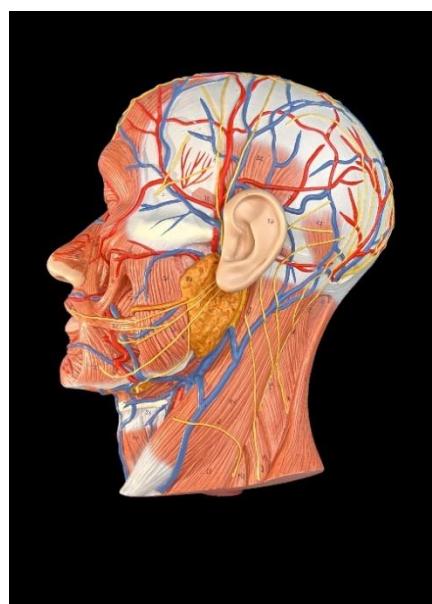
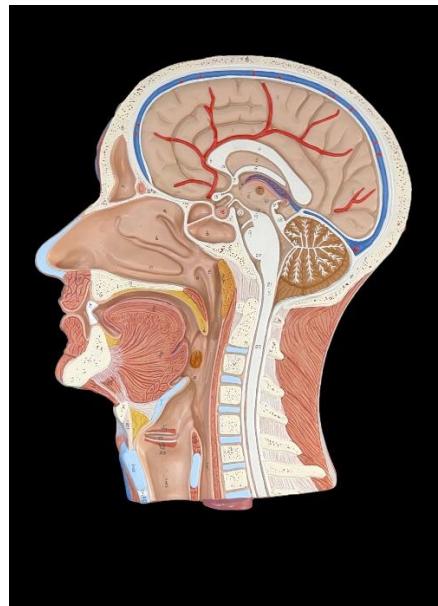
Sagitalni prerez glave. Model je v enem delu, brez možnosti razstavljanja.

[COBISS+](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

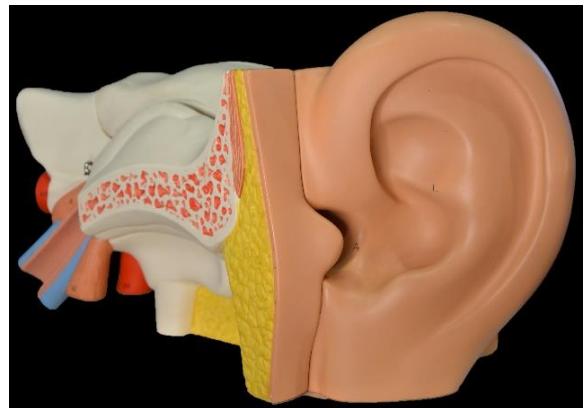
UHO (*auricle* in *pinna*)

Povečan model ušesa in slušnega aparata, ki je iz šestih delov, med njimi so tudi slušne koščice. Model je v velikosti 34 x 16 cm.

[COBISS+](#)

[Wikipedija 1](#)

[Wikipedija 2](#)

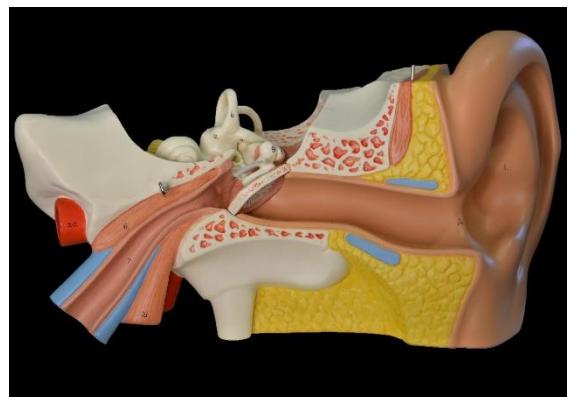

[Encyclopedia Britannica 1](#)

[Encyclopedia Britannica 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

LOBANJA (*cranium*)

Model lobanje je v naravni velikosti in je sestavljen iz treh delov: lobanjskega svoda, osrednje lobanje in spodnje čeljusti z zobmi.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz](#)

LEDVICE (ren)

Razstavljen model ledvic z nadledvično žlezo v naravni velikosti, ki je iz dveh delov.

[COBISS+](#)

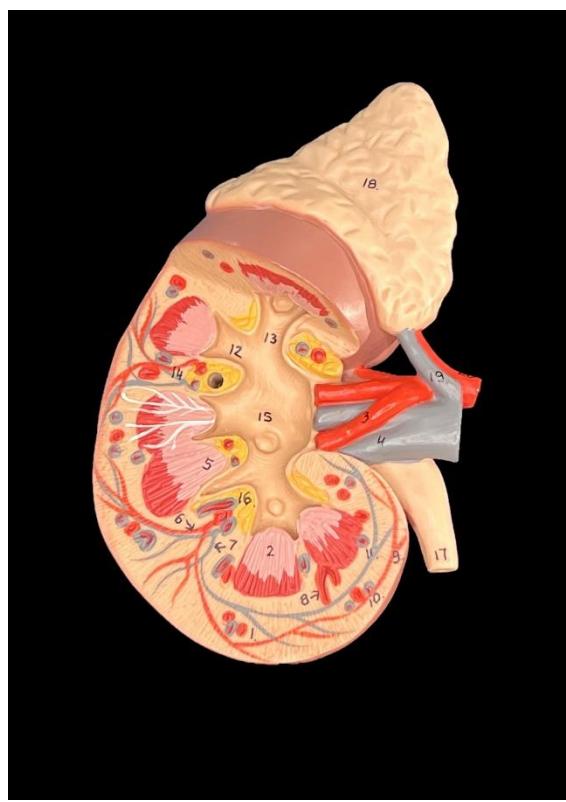
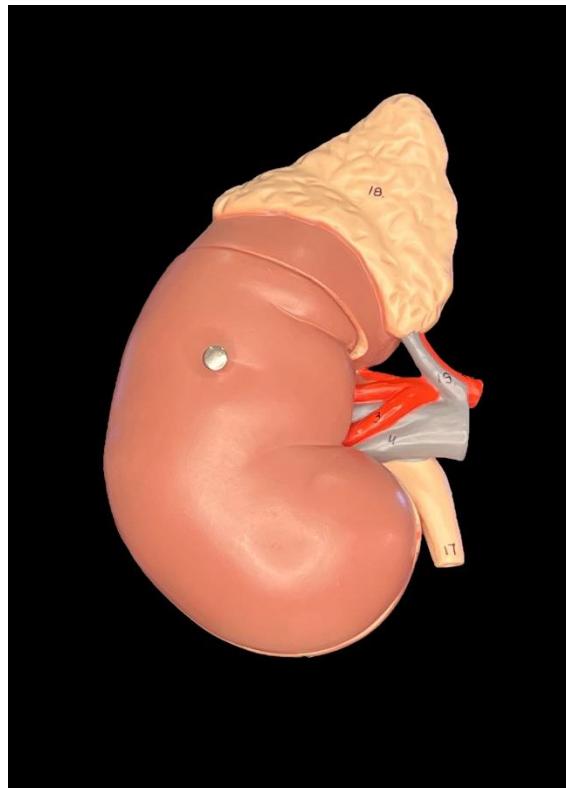
[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

GRLO (*larynx*)

Na modelu, ki je v enem kosu z gibljivimi strukturami, so vidni: požiralnik, sapnik, glasilke in epiglotis. Imamo dva modela.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica 1](#)

[Encyclopedia Britannica 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

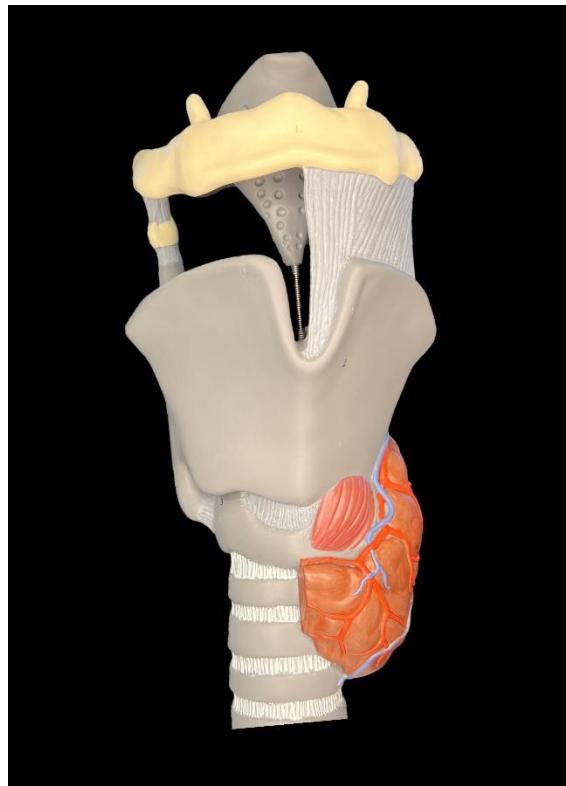
[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

[Preverjanje znanja/kviz 5](#)

[Preverjanje znanja/kviz 6](#)

PLJUČA (*pulmo*)

Razstavljen model pljuč, ki je sestavljen iz sedmih delov, je na pravokotnem podstavku 41 x 31 cm.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

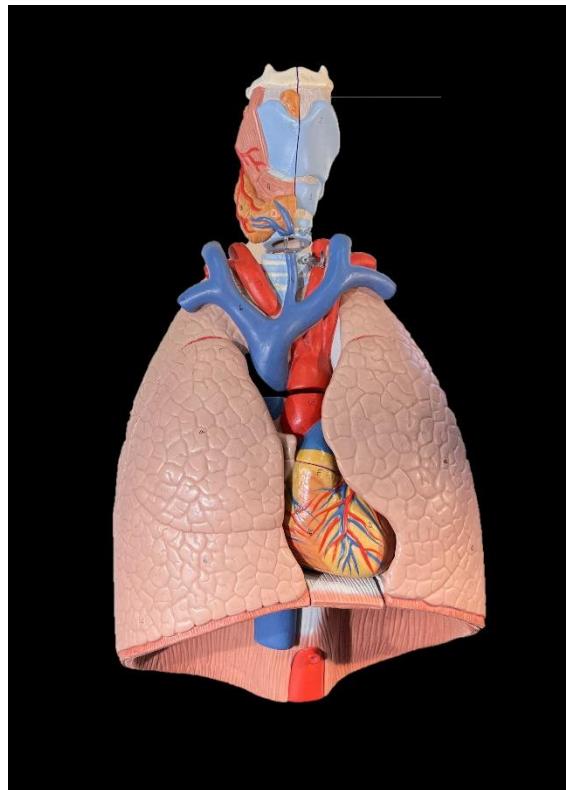
[Preverjanje znanja/kviz 5](#)

[Preverjanje znanja/kviz 6](#)

[Preverjanje znanja/kviz 7](#)

[Preverjanje znanja/kviz 8](#)

[Preverjanje znanja/kviz 9](#)

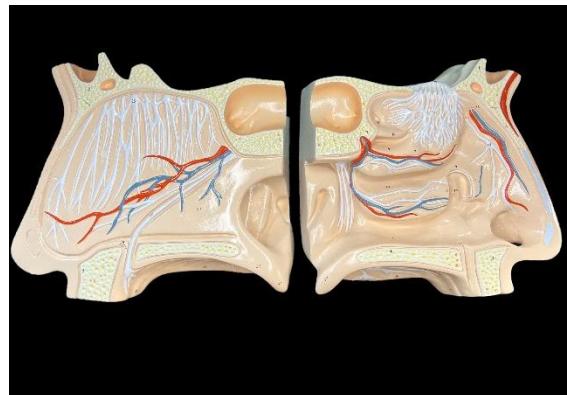

NOS (*nasus in cavitas nasi*)

Model nosu in vohalnega aparata je v povečanem merilu 37 x 13 cm. Sestavljen je iz dveh delov, ki sta na podstavku. Dela je mogoče obračati okoli vzdolžne osi.

[COBISS+](#)

[Wikipedia](#)

[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

HRBTENICA (*medulla spinalis*)

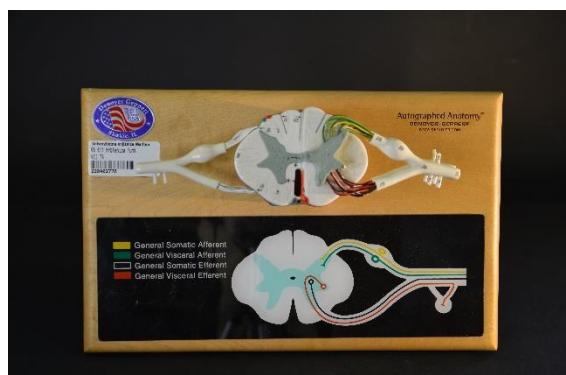
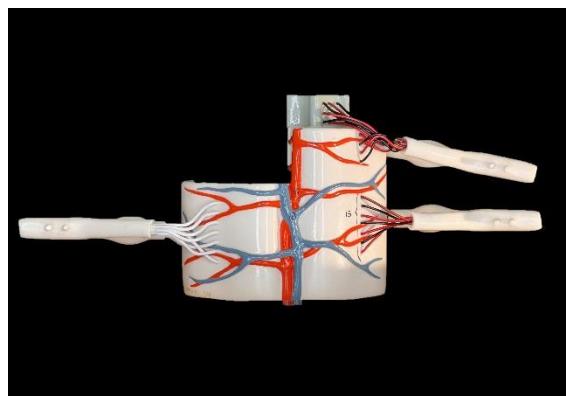
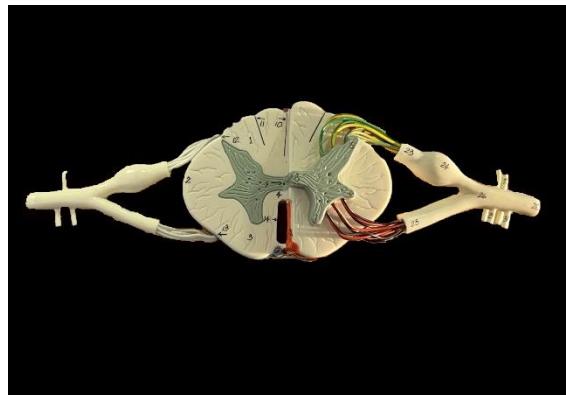
Na modelu je vidna hrbtenjača in hrbtenjačno živčevje; vidno je tudi vretence, ki obdaja hrbtenjačo. Na spremljajoči skici je narisana pot živčnega signala.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz](#)

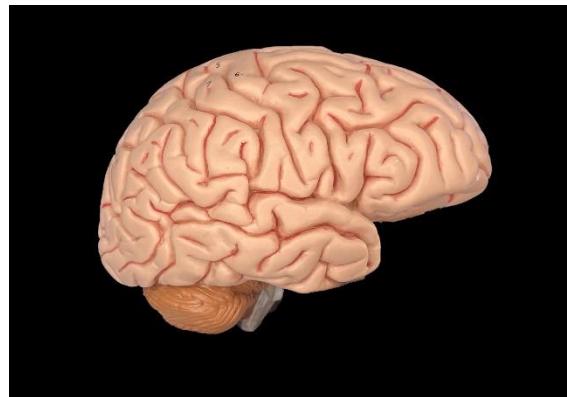
MOŽGANI (*cerebellum*)

Model je v naravni velikosti in sestavljen iz petih delov.

[COBISS+](#)

[COBISS+](#)

[Wikipedia](#)

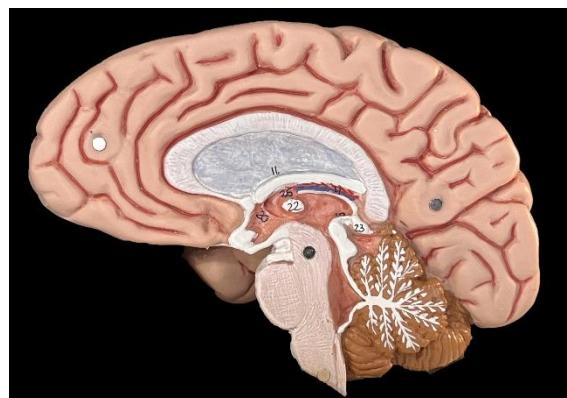
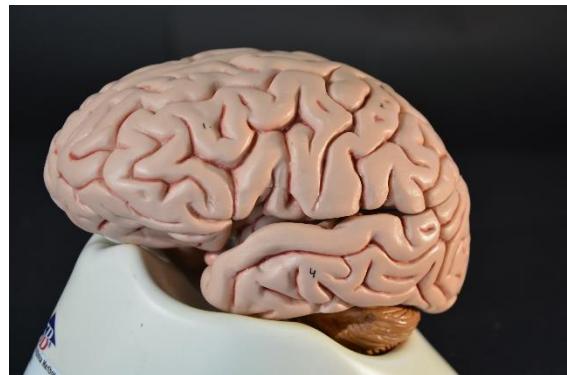

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

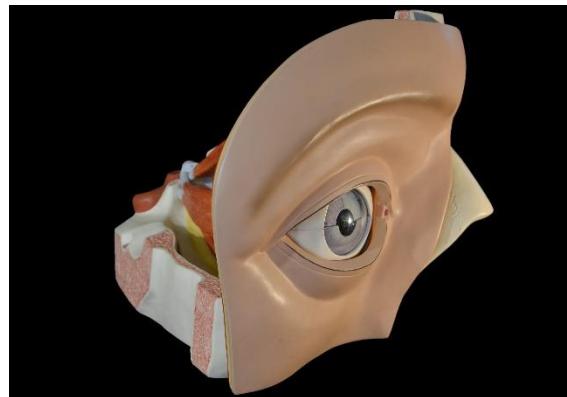
OČESNI APARAT (*bulbus oculi* in *regio orbitalis*)

Razstavljen model očesa je približno petkrat povečan in sestavljen iz osmih delov.

[COBISS+](#)

[Wikipedija 1](#)

[Wikipedija 2](#)

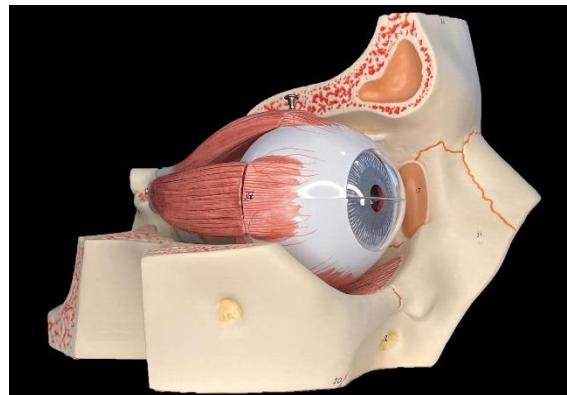
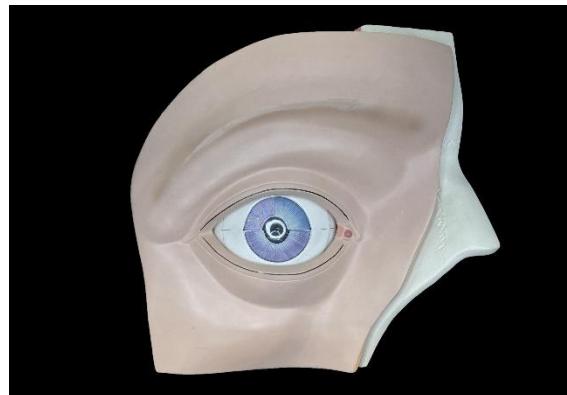
[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

VELIKI MOŽGANI (*cerebellum*)

Model je približno trikrat povečan glede na naravno velikost in sestavljen iz devetih delov.

[COBISS+](#)

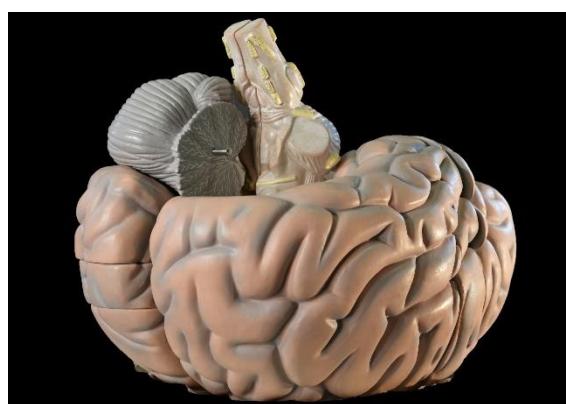
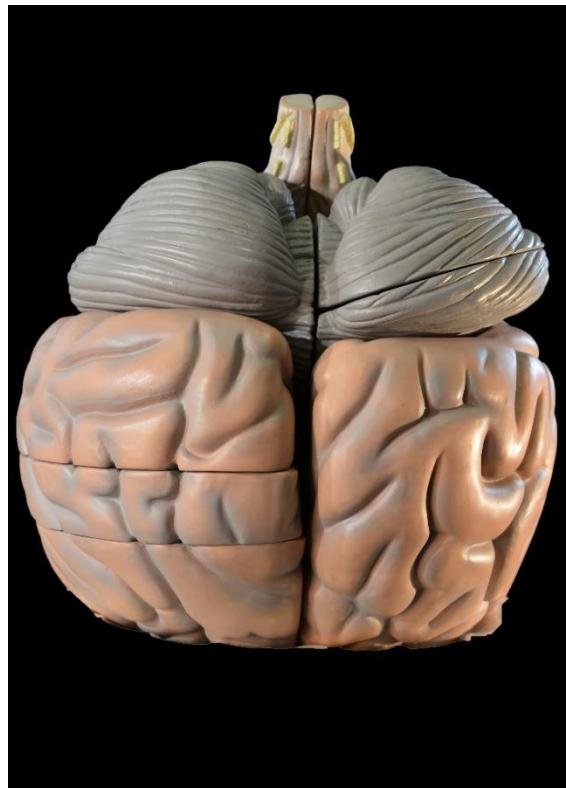
[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

VENTRIKULARNI SISTEM

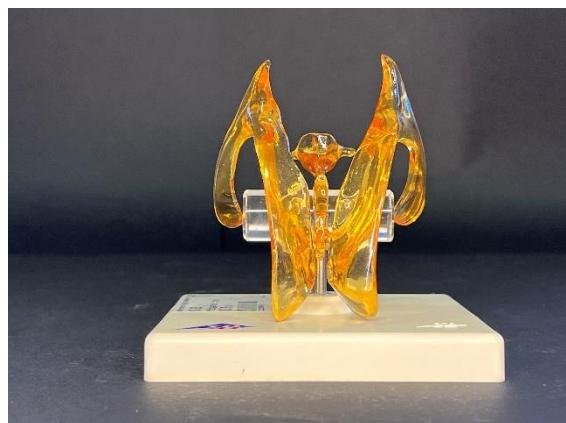
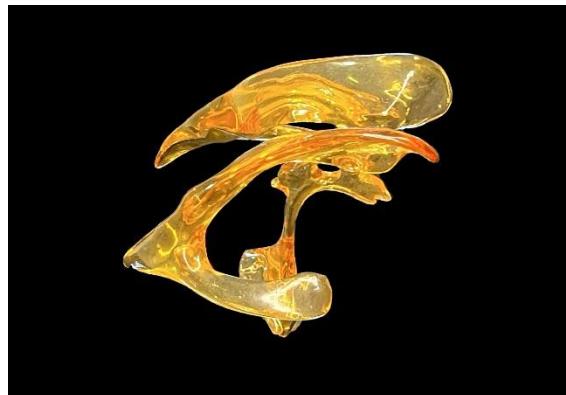
Model je v naravnih velikosti in enem delu na podstavku 12 x 12 cm. Imamo dva modela.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz](#)

SKELET – KOMPONENTE

Posamezni sklopi kosti, ki jih hranimo v škatlah:

- dolge kosti noge in roke: dvanajst delov,
- ploščate kosti: dvaintrideset delov,
- lobanja: trije deli,
- vretenca (gibljivo povezana): en del,
- dlan: dva dela,
- stopalo: dva dela.

[COBISS+](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

SKELET

Model je v naravni velikosti.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

ŽENSKA MEDENICA (*femina pelvis*)

Model je v naravni velikosti.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz](#)

MODEL SRCA V NARAVNI VELIKOSTI (*cor*)

Razstavljen model srca v naravni velikosti je iz petih delov.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

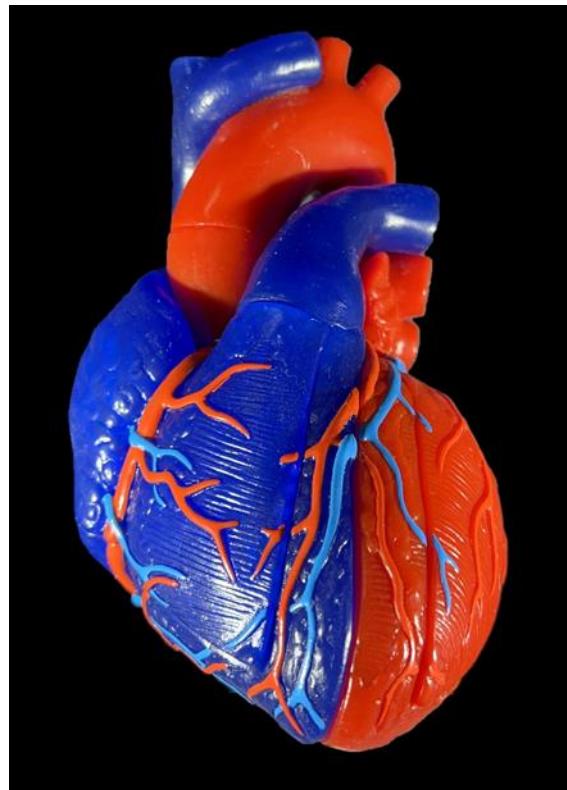
[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

SRCE Z ŽILAMI (*cor*)

Pomanjšan, razstavljen model srca je iz dveh delov.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

MOŠKA MEDENICA (*masculum pelvis*)

Model moške medenice je iz treh sestavljenih delov.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz](#)

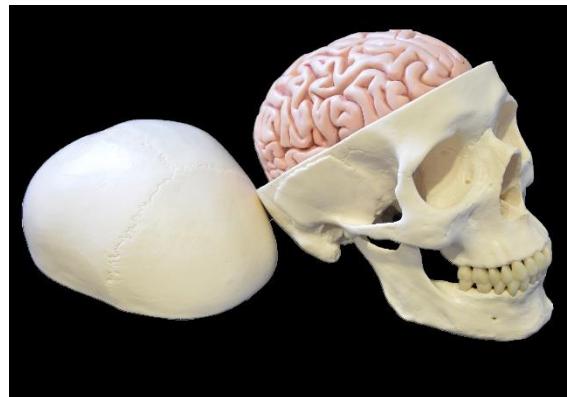

LOBANJA Z MOŽGANI (*cranium in cerebellum*)

Model lobanje (lobanjske kosti) in možganov je sestavljen iz osmih delov. Možgane je možno uporabljati ločeno od lobanjskih kosti.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica 1](#)

[Encyclopedia Britannica 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

SRCE (*cor*)

Model srca je sestavljen iz sedmih delov.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

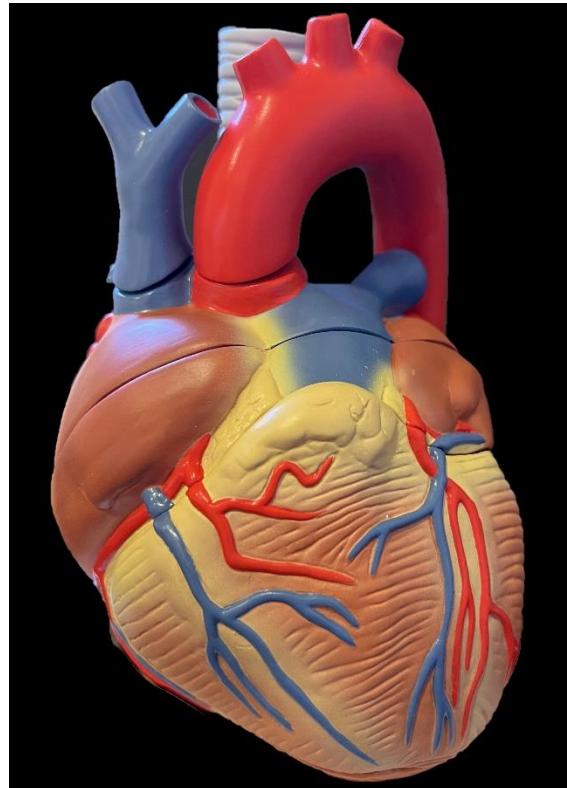
[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

[Preverjanje znanja/kviz 3](#)

[Preverjanje znanja/kviz 4](#)

LOBANJA (*cranium*) – SISTEMATIČNI PRIKAZ

Lobanjske kosti modela so iz plastike, ki ima enako težo in gostoto kot kosti človeškega telesa.

[COBISS+](#)

[Wikipedija](#)

[Encyclopedia Britannica 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz](#)

SLUŠNE KOŠČICE (*ossicula auditus*)

V plastiko vstavljeni koščice iz srednjega ušesa:
stremence (lat. *stapes*), kladivce (lat. *malleus*)
in nakovalce (lat. *incus*).

[COBISS+](#)

[Wikipedija Malleus](#)

[Wikipedija Stapes](#)

[Wikipedija Incus](#)

[Wikipedija Ossicles](#)

[Encyclopædia Britannica](#)

[Preverjanje znanja/kviz 1](#)

[Preverjanje znanja/kviz 2](#)

